

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Margarita Evangelica

Essche, Nicolas van

Coloniae, 1545

Vt natiuitas Dei in nostro spiritu, anima & corpore fiat. 27

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49323](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49323)

MARGARITAE EVANG.

deutos nos esse debere insinuat, ita vt mentem nostram & omnes animæ vires atq; cor ipsum ad Deum erecta, ipsiq; vnita habeamus. A postremum, omnipotentem Deum principium ac finē omnium operum nostrorum esse debere significat: q; etiā nos ipsi deiformē semp in omni actione nostra intentionem habere debeamus, quatenus eam, q̄ subditur, triplicem in nobis natiuitatē sentire possimus: ad quod sane requiritur, vt nudi, liberi et abstracti simus, vtq; vires omnes animæ locis suis sint restitutæ, & voluntas, desiderium & intentio nostra Deo in omnibus obediant, quatenus cum eis valeat operari. Et tunc homo intra seipsum supra omnes vires in vastam diuinitatis solitudinem trahitur, & spiritus profunde nimis in diuinam vnionem immergitur: totaque hominis essentia, diuina essentia perit dicitur. Et tunc æterna in spiritu nostro natiuitas agitur.

Diuina vt in spiritu nostro contingat natiuitas. Cap. XXVII.

DEniq; ad hunc fundum purissimū diuinam sese maiestas inclinat, et per potentiam suam seipsum Deus in immensa claritate cognoscit, & præ diuitiarum supereffluentia, verbum suum æternum in isto nobilissimo fundo eloquitur: spiritumque diuini solis claritate sic penetrat, vt omnes inde vires diuinam incarnationem sustineant, & intellectus ab increata luce obfuscerur. Et hæc est diuina natiuitas, quam prima illa missa designat, quæ in nocte dominicæ natiuitatis celebratur, in qua canitur: Dominus dixit ad me, filius meus.

LIBER III.

meus es tu, ego hodie genui te. Quæ profecto natiuitas obscura, & incomprehensibilis est omni intellectui creato. Atq; ex hac sublimi & diuina natiuitate tantas in se diuitias, amabiles gratias, essentialē pacem, & libertatē sentit, vt nec totus mundus, nec infinita dæmonum multitudo his eum spoliare possint; quippe qui nihil horum nouerunt. Istum nanq; fundum nihil, præter solum Deum attingere potest, adeo vt nec ipsa anima quicquam ibi operetur cū viribus suis, sed hæ magis ex isto simplici essentiali fundo promanant: ideoq; nec quicquam (vt dictum est) hunc fundum attingere potest. Ipsa quidem anima cum viribus suis per sensus exteriores, imagines & formas ab extra recipere & intrare potest, sed nulli prorsus imagini in hūc fundum accessus patet. Deus autem solus ingreditur, & in ipso sine omni imagine vel similitudine operatur. Anima itaq; sese introuertens, & in Deum transiens, absq; formis, absq; imaginibus, absq; fundo, & absq; modo efficitur. Denique sic spiritu in Deum transformato, cunctisq; viribus animæ liquefactis, & inferioribus viribus ab omnibus rebus externis mortuis, & ab multiplicitate abstractis, iam tunc altera in anima natiuitas agitur, prout in sequentibus declaratur.

Secunda vt in anima nostra contingat diuina natiuitas.

Pater nanque cœlestis vim animæ concupiscibilem trahit ad erigendum sese intus ad Deum, & filius rationem illuminat, ad perspiciendum fundum suum, spiritus sanctus dent

CC v que

MARGARITAE EVANG.

que irascibile inflamat, ad dandū sese vigorose
 ad Deū. Et præ abundātia diuinæ gratiæ influit
 ipse Deus in aīam cū amabili quadā gratia, per
 gratiā oīa interiora ipsius: arguit & reprehēdit eā
 de oībus, q̄ sibi displicēt in ea; inflamat eā igne
 amoris sui, cor dulciter affici, & oēs interiores
 venas largissime aperiri facit, totumq̄ sangui-
 nē & naturā hoīs in humanitatē, castitatē, pati-
 entīā, obedientīā, verecundiam, cætera sc̄q̄ virtu-
 tes oēs (quibus Christus excellēissime refulsit)
 immutat: animāq̄ idoneā facit, vt æternæ sapi-
 tiæ radius verbū patris æterni in ipsa valeat na-
 sci. Quod anima sentiēs, nimīū sese exinanīens,
 in fundum humilitatis se demittit, cuncti sc̄q̄ gra-
 tijs ac donis istis indignā se iudicat. Tunc ergo
 pater cœlestis amplius bonitatem suam conti-
 nere nō valens, ab ea cōsensum requirit, vt in ipsa
 gignere valeat vnicū filiū suū. Itaq̄ semper
 Dei voluntatē humiliter sese demergit, vt cū eā
 faciat pro beneplacito suo tam in prosperis, q̄ ad-
 uersis. Atq̄ per hoc verbū æternū choruscū diu-
 nitatis lumē in se trahit, quod oīa eius interiora
 splendore diuinitatis suæ penetrans, ipsam tota-
 liter in se transmutat, facitq̄ eam esse per grati-
 am, quod Christus erat per naturā. Et quid hoc
 aliud est, nisi quod legimus, verbū æternū caro
 factū est, et habitauit in nobis? Et hoc p̄ fidē ha-
 bet fieri, Augustino dicēte: Crede, & māduca-
 siue spiritaliter cōcepisti. ¶ Hic itaq̄ Deus oīpo-
 tēs nascitur in paupereula aīa in diuersorio Beth-
 leemico. i. in cordibus nostris, in foetente stabu-
 lo ab oīni genere iumentorū calcato. i. in confu-
 sionē nostris multipliciū vitiorum sordibus inquie-
 natis, et cordibus nostris diuersarum bestialium
 cogit

LIBER III.

cogitationū sūmo cōspurcatis. Quæ profecto in
 immutatur, purgaturq; specie hac odorifera, ita
 ut vilitas in nobilitatē trāseat, & paupertas pre
 ciosissimo thesauro ditetur. O stupēda charitas,
 & abyssalis Dei nostri humilitas. Quō o Deus
 pijsime sic amore velut ebrius es & captus, ut
 nō satis tibi sit semel esse natum, sed semper ve
 lis & desideres in anima nasci, ut ip̄am nouo di
 uinitatis lumine illustrare, ac implere possis; Et
 tu o aīa, quō continere te potes ab eius laude, quā
 intra te filium Dei concipis, & ipse in te nascit̄
 ex Maria. i. in spū, qui a Deo assumptus, ab ipsi
 us æterno verbo penetratur: ipsumq; verbū in in
 timo tui nascitur. Hic nanq; oēs tenebræ nu
 bes dissoluūtur, & orto diuino iustitiæ sole (qui
 oēm cæcitatē & ignorantia depellit) nox in diē
 cōmutatur. Nascitur siquidē in paupere domun
 cula, inter bouē. i. vim rationalē, & asinū. i. vim
 concupiscibilē, qui humiliter suo se creatori in
 clinabant. Deniq; in hac natiuitate mira quæ
 dā contigisse leguntur. Templū nanq; Romæ
 corruit cū oībus idolis suis. Et qd per templum,
 nisi propriū propositū, & proprius cōceptus, qd
 vero per idola, nisi multitudo imaginū, quę hic
 intereunt, designatur: Sed & rosa de Iericho flo
 ruit, per quam virtutes denotantur, quę in anima
 florere ac virere incipiunt. Et fons olei in Tybe
 rim vsque profluxit, id est, fons diuinæ miseri
 cordiæ in animæ fontē promanat. Tres soles ap
 paruerunt, qui paulatim in vnum solem transi
 bant, id est, beatissima Trinitas in anima appa
 rens in vnam diuinam essentiam colligitur. Pa
 storibus super gregē suum vigilantibus ab an
 gelo gaudium magnum annunciat, filium
 Dei

MARGARITAE EVANG.

Dei natum in Bethleem Iudæ. Gloria in altissimi Deo catur, & pax in terra hominibus bonæ voluntatis prædicatur. Et pastores exhilarati, lætantes cantabant & saltabant, & cum ingenti desiderio puerum requirebant, id est, animæ perfectiones exhilarantur, & cum magno gaudio ad inauditam nouitatē illam eriguntur. Ioseph cum omni humilitate in omnibus, & puero, & matri obsequabatur, id est, ratio fidelis est Mariæ, id est, spiritus, eiq; in omnibus subditus obediensq; existit. ¶ Maria vero, id est, spiritus ab angelis circumdatur, & cum profunda humilitate lumen increatum, verbum æternum adoratumq; omni reuerentiā & honoris exhibitione puerum brachijs amoris, & desiderij amplectebatur, ipsumq; verbum æternum cum ingenti gratitudine offert patri cœlesti, reclinans illud in angusto diuinæ essentiæ præsepio, ad laudem super sanctissimæ Trinitatis, & ad gaudium & gloriam totius cœlestis exercitus. Oratq; pro totius humani generis salute, vt omnes talem in se fecunditatem sentire mereantur, & choruscum diuinitatis lumen in ipsis oriatur. Pro animabus quoque in purgatorio existentibus, vt tantum hinc fructum percipiant, ac si ipsæmet in terris istud taliter exercuissent, quatenus ab omni captiuitate & pœna valeant liberari. Hac eadem nocte tres magi in remotis partibus Syriam videntes etiam vocem audierunt dicentem illis, vt euntes nouum regem Israel inquirerent, per quos tres animæ vires inferiores designantur: quæ cum sint longe lateq; in regiones longinquas dispersæ & extrouersæ ac aberrantes, nequam quandam interius lucem sentiunt, quæ intro-

LIBER III.

introrsum vocantur, & vocem Dei audiunt dicentis, vt introrsum veniant in Israel, id est, in animam, vbi natus est rex nouus verbum Dei patris, ad ipsum agnoscendū adorandumq;. Et festinanter introuenientes & eidem, vt par est, reuerentiam exhibentes, ipsum humiliter adorāt. Aurum quoque, thus & myrrham offerunt, vis concupiscibilis videlicet myrrham mortificationis omnis sensualitatis & concupiscentiæ, rationalis thus feruidæ orationis, & irascibilis aurum diuinæ charitatis. Quæ etiam per aliam viam reuertuntur in regnum suum, id est, in intimam animæ, quod est regnum ipsarum. Porro, Maria conseruabat omnia verba hæc in corde suo, id est, spiritus verbo Dei cum humilli ueracundia semper adest, quod per profundam humilitatem & puritatem in se educatur: qui etiam seruit ei per obedientiam, & custodit eum per paciētiam, secumq; manere facit. ¶ Et hæc altera natiuitas (quæ partim fit in nocte, & partim in die, id est, aliquo modo nota, & aliquo modo incognita est homini secundum naturalem intellectum) per secundam dominicæ natiuitatis missam, quæ in aurora canitur, designatur, cuius introitus est: Lux fulgebit hodie super nos, &c. Taliter ergo homine abstracto & introuerso, et omnibus animæ viribus suis locis restitutis, & ad Deum erectis, ipsiq; obtemperantibus & subditis in cunctis operibus eius, ad exemplar & speculum virginis gloriosæ, ipsoque extra seipsum totaliter in Deum transeunte, & Deo in ipsum cum omnibus delicijs suis et amabili gratia sua intrante, tunc tertia natiuitas agitur, de qua iam Deo fauente consequenter dicturi sumus.

De ter

MARGARITAE EVANG.

De tertia natiuitate diuina vt contingat in corpore.

Sed tantā diuinę gratiæ largitatē ac diuinitatē homo occultare semper nō potest, quin aliquid ex ipso reluceat, siue in verbis, siue in operibus. Ex abundantia enim cordis os loquitur. & cœli enarrant gloriā Dei. Nā S. Augustinus ait. Vt dñe tacētibus de te. Ipse quoq; dñs in Euangelio: Sic, inquit, luceat lux vestra corā hoībus, vt videant opera vestra bona, & glorificent patrem vestrum, qui in cœlis est. Cū enim talis omnipotenti Deo in animā patet accessus, vt opus suum absq; impedimēto in ea operari, & hęc practica natiuitatē in ipsa iuxta diuinū modū obtinere, æternāq; natiuitatē in anima & spū percipere possit. i. in Maria, q̄ mare amarę significatiōis videlicet inferiores animæ vires cōtinuis ratiōnū & angustiarū procellis impelluntur & impugnantur, in quibus anima sibi ipsi iugiter moritur, vt in ea Deus viuere possit: quas nihil minus tentationes oēs si vicerit, manna absconditum. i. lumen æternæ sapientiæ, & calculū cælestē, & in calculo nomē nouum scriptū, quod nemo scit, nisi Deus, & ipse, qui accipit, acquirit, quod videlicet fit in intimo ipsius, vbi ipsa cum Deo secreta existit. Cū ergo (inquā) talis omnipotenti Deo in animā patet accessus, nō ei sufficit nasci in Maria, sed etiā ex ipsa vult nasci. Cū enim quietū silentiū continerent omnia, & motus suo cursu mediū iter haberet, omnipotēs semper tuus dñe exiliēs de cœlo a regalibus sedibus descendit. Id est, cū euagationes sensuū ac viriū cursum suū cōpleuerunt, & ipsi iā sensus ac vires in spū

LIBER III.

to silentio cōsistunt, ipse ad nos a regalibus sedi-
 bus venit (sedes autē siue thronus in nobis est ip̄a
 mēs vel sp̄s, in q̄ Deus habitat & quiescit) &
 omnipotēs verbū tanq̄ gladius ex vtrac̄ parte
 acutissimus oīa animā interiora penetrat, per-
 tingens vsq̄ ad diuisionē animā & sp̄s, ita vt
 suprema pars animā a Deo agatur, vnusq̄ cum
 ipso sit sp̄s, & inferior pars, anima videlicet et
 corpus, Christi sequantur exempla. Gladius em̄
 anceps est sermo Dei, animā intus exteriusq̄ ab
 omni delectatione denudans, vt nihil in ipsa sit,
 præter nudum Dei amorem. Et ipse in sole ponit
 tabernaculū suum, & tanq̄ sponlus procedēs de
 thalamo suo, exultat vt gygas ad currendā vi-
 am, id est, de thalamo spiritus procedit in animā
 & cor hominis, totumq̄ hominē in Christi quo-
 dāmodo naturā immutat, faciens ipsum esse per
 gratiā, quod Christus erat & est per naturā, ita
 vt per ipsum omnia operetur, sicut & per Chri-
 stū in omni genere virtutū, prout iam antea di-
 cium est. Deniq̄ in tali Deum patiente homine
 ipse dñs operari delectatur & gaudet, facitq̄ e-
 um hilariter intus & exterius currere viam man-
 datorum suorum. Taliter ergo nascitur ex no-
 bis filius Dei. ¶ Et hanc vltimam natiuitatem,
 tertia dominici natalis missa designat, in qua ca-
 nitur: Puer natus est nobis, & filius datus est no-
 bis. Ipse nanque reuera noster est totus, vt cum
 ipsius meritis semper pro nostris peccatis satis-
 facere, eisdē nos exornare, & huic natiuitati ido-
 neos facere nos possumus. Quod vbi fecerimus,
 Deus seipsum totū dat aīæ, & sine intermissione
 nascit̄ ex ea. Ipse nanq̄ in aīæ imagine habitās,
 profluit in infimā eiusdem animā portionem;
 estq̄

MARGARITAE EVANG.

estque vita animæ, sicut anima est vita corporis. Et sicut corpus sine animæ suffragio nullum omnino membrum mouere potest, sic & anima sine Dei adiutorio ad bonum nihil penitus mouere se valet. Sic ergo Deus in omni viuacitate est animæ nostræ, qui tamen in solo spiritu debet adorari. Postremo, vt Deus omnipotens quinque literarum istarum significationem, & prædicationem tres natiuitates in nobis perficere queat, nosque dignissimæ matris Dei exempla sequi, & filij Dei effici possimus, idem ipse nobis prædicandus dignetur, qui in Trinitate personarum vnus vnus in essentia est Deus.

Interna diuini auxiliij imploratio.

Cap. XXVIII.

Flecto genua cordis mei & corporis mei ad patrem domini nostri Iesu Christi, a quo omnis paternitas & gratia in cœlo & in terra nominatur, orans ipsum vt det mihi securitatem diuitias gloriæ suæ virtutem corroborari per spiritum eius in interiori homine meo, Christum per fidem habitare in corde meo, vt in charitate radicatus & fundatus, neque deficiam, neque instabilis fiam in seruitio ipsius. Et vt det mihi sapientiam, quæ me de recta via instruat, vt non decipiar, neque seducar per quoscunque errores. Vt denique pietate me repleat, quæ me consoletur & inflammet, ne me vel desperatio, vel torpor aut amaritudo, siue peruersitas vlla superet ad finem vitæ meæ. Insuper oro te o summa potentia, vt per Iesum Christum dilectum filium tuum (in cuius nomine oblatam tibi orationem nullam respuis) & per amorem sancti spiritus